

kívül semimvel sem indokolta, és pedig annál is inkább, mert álláspontját nem tartjuk meggyőzőnek.

Először is: e rendeletek *lakókról* beszélnek, tehát nem tiltják az *üzletbérlet* körében az áthárítást. Másodsor: az „áthárítani nem szabad” kifejezés szóhangzati értelme szerint is csak azt jelenti, hogy ez a cselekvőség a tilalom kimondásától, tehát a rendelet életbeléptétől kezdve in futurum nincs megengedve, de a *multra* nézve ilyen tilalom nem képzelhető, arra csak az mondható ki, hogy az ilyen vagy olyan adónak^oa múltban történt szerződéses áthárítása érvénytelen — amit azonban ezen rendeletek nem mondtak ki. Egyébként sem látjuk, miért kell a *pacta sunt servanda* elvét ok nélkül félretenni? Ha a bérlő a bérleti szerződésben kijelenti, hogy számol a jövőbeli adókkal, miért ne viselje azokat? Az ítéleti álláspont mellett az ilyenféle kikötésnek nem is volna többé értelme, mert ha nincs áthárító rendelkezés, nincs áthárítás; ha van, akkor sem ér semmit.

A *pacta sunt servanda* elvétől csak akkor szabad eltérni, ha az elkerülhetlenné válik. Itt nem volt erre ok, amire helyesen mutat dr. Glücksthal Andor „Adóáthárítás a bérlet körében” c. cikkében (Polgári Jog 1931. november). Ott — mondja idézett cikkében — ahol a bérlő már a bérleti megállapodás megkötésekor előre vállalta az időközi közvetett béremelés rizikóját azáltal, hogy kötelezettséget vállalt a közterhek emelésének vagy új közterhek behozatalának esetére a többlet, illetve új teher viselésére, semmi ok sincs e szerződési kötelezettség alól törvényes felmentést adni; és fokozottabban áll ez az olyan szerződéseknél, amelyek az utolsó évek alatt kötöttek, mert ezek kötések a feleknek kellő gondosság mellett számolniok kellett a közterhek emelésének vagy új közterhek behozatalának pozitív lehetőségével.

Nézetünk szerint az ítéletbeli álláspont revízióra szorul.

Dr. B. I.

Szünetelés és elévülés. Felperes biztosítási díjat perel. Az első tárgyaláson alperes nem jelenik meg és a véteve is hiányzik. A bíróság felperes kérelmére úgynevezett feltételes mulasztási ítéletet hoz és az ügydarabot 15 napos scontróba tenni rendeli. Az aktát több mint egy évig a bíróság nem intézi el, ezért a felperes új határnap-kitűzését kéri. Erre a bíróság végzést hoz, amelyben a mulasztás következményeinek kimondását a Pp. 442. §-a értelmében megtagadja, mert a vétev szerint a Pp. 145. §-ában megkívánt perfelvételi időköz nem volt meg és egyben új tárgyalási határnapot tűz ki. Ezen a határnapon alperes megjelenik és a Kt. 487. §-ára hivatkozással kéri a kereset elutasítását, mert a két tárgyalás között több mint egy év telt el. A Központi kir. Járásbíróság 353711/1931. sz. nem fellebbezhető ítéletében felperest keresetével elutasította. Az ítélet megállapítja, hogy a felperes keresetlevele folytán kitűzött határnapon a bíróság csupán feljegyzést készített a mulasztásról anélkül, hogy bármiféle határozatot hozott volna. Felperes a feljegyzés meghozatala óta több mint egy évig újabb idézést, illetve az eljárás felvételét nem kérte. Az ítélet szerint a Kt. 487. §-ában szabályozott elévülési határidő a már folyamatba tett perben is újból kezdetét veszi, akkor amikor a

per folyama bármi okból megszakadt. Ebben a perben pedig az elévülés újrakezdődött akkor, mikor a bíróság feltételes mulasztási ítéletet hozott, mert felperest semmi sem gátolta meg abban, hogy ezen időponttól az egy éven belül az eljárás újrafelvezését kérje.

Ez az álláspont már több ítéletben is kifejezésre jutott.

Az előbb ismertetett jogi álláspont azonban téves. A perrendtartás kimerítően felsorolja a szünetelés eseteit (a felek megegyezése Pp. 475. §., a felek a határnapon nem jelennek meg, Pp. 446. §., a felek a kiküldött bíró előtt a kitűzött határnapon nem jelennek meg, Pp. 260. §.). A mi esetünk a perrend által szabályozott szünetelés egyik esetébe sem illeszthető be.

A per folyamának a megszakadását a törvény nem ismeri. A per vagy szünetel, vagy félbeszakad, vagy felfüggesztetik. A két utóbbi esetben pedig a Pp. 473. §-a értelmében minden határidő folyása megszakad és a határidő a félbeszakadás, vagy felfüggesztés megszűnésétől egészen újból kezd folyni, ezekben az esetekben tehát előlről kezdődik az elévülés is.

A bíróság hivatalos kötelessége, hogy az ügyeket — amennyiben nem szünetelnek — hivatalból elintézzze. Felperes nyugodtan várhatta tehát, hogy a bíróság a feltételes mulasztási ítéletet a scontó lejáratával elintézi, olyképen, hogy vagy feltétlenül nyilvánítja a mulasztási ítéletet, vagy pedig megtagadja a mulasztás következményeinek kimondását és hivatalból intézkedik új tárgyalási határnap kitűzése iránt.

De különben is jogszabályt sért az ítélet. A Pp. 442. §. 2. bekezdése értelmében: „Ha a kézbesítési bizonyítvány a határnapig be nem érkezett, a bíróság a meg nem jelenés és következményei felől a kézbesítésre vonatkozó értesítés beérkezése után határoz, kivéve ha a mulasztás következményeinek kimondását a kézbesítésre tekintet nélkül meg kell tagadni.”

A bíróság a meg nem jelenés következményei felől csupán a perfelvételi határnap után több mint egy évvel határozott. Nem lehet szünetelés az az idő, amely alatt a bíróságnak határoznia kell. Az, hogy a bíróság késlekedik, az elintézással anyagi jogi hátrányokkal a felperesre nézve nem járhat.

Meg kell különben állapítani, hogy egyes bíróságaink az elévülés fogalmát az adós javára nagyon kiterjesztik. Sőt ismételten megessett, hogy az elévülést hivatalból vették figyelembe. Pedig az elévülés minthogy jogvesztést tartalmaz, szorosan magyarázandó.

Minden esetre megnyugtató a budapesti törvényszék Ujhelyi tanácsának a minap hozott ítélete, amely szükségesnek látta újból elvi élel kimondani, hogy „általános szabályul szolgál, hogy az elévülést a bíróság hivatalból nem veheti figyelembe. Az elévülés lényege szerint kifogás, s mint kifogás alperes által érvényesítendő.” (35. Pf. 17024/1933.).

Dr. Grossmann László.

JOGÉLET.

Refleksziók dr. Kartal Ignác kir. járásbíró úrnak a Polgári Jog 1934. évi márciusi számában megjelent „Rapszódia egy könyvről, annak hőséről és a magánjogi jogtudományról” című cikkére. I. Előrebocsátom, hogy a cikk személyi részét nem kívánom érinteni, hanem csupán a közlemény magánjogi vonatkozású tartalmához szeretnék néhány megjegyzést fűzni.